

linná ja biras sámiid searvi / Hinnøy og omegn sameforening
v/Ann-Mari Thomassen

Rensa

9445 Duviika/Tovik

Mobilnr: 90057123

e-mail: amthomassen@gmail.com

8.august 2011

Kulturminister Anniken Huitfeldt

Akersgata 59

8030 Dep

0030 OSLO

e-mail: anniken.huitfeldt@kud.dep.no

Narvik kommune/ Áhkkanjárga suohkan

Areal og byggesak

8512 Narvik / Áhkkanjárga

e-mail: postmottak@narvik.kommune.no

IBSS-NSR KREVER OPPFØLGING AV STADNAMNLOVEN av 1990/91

- klage på vedtak i Narvik bystyre i sak 056/11

Litt om IBSS og markasamisk region

linna ja Biras Sámiid Searvi-NSR / Hinnøy og Omegn Sameforening (IBSS) er et lokallag av Norske Samers Riksforbund (NSR), ble stiftet i 1977 og arbeider med ivaretagelse av samisk språk og kultur, både i forhold til egen samisk befolkning og i forhold til offentlige myndigheters ansvar for gode rammevilkår for samisk utvikling.

Regionen Sør Troms / Ofoten strekker seg fra Efjord i sør til Salangen i nord, samt Vesterålen og Lofoten. Regionen har en forholdsvis stor samisk befolkning bestående i hovedtrekk av markebygdssamer og sjøsamer. Foreningens medlemmer er tilhørende i Skánit/Skånland, Evenášši/Evenes, Dieldanuorri/Tjeldsund, Divttasvuotna/Tysfjord, Hársttak/Harstad, Giehtavuotna/Kvæfjord, Loabat/Lavangen, Rivttak/Gratangen, Guovdageaidnu/Kautokeino, Áhkkanjárga/Narvik, Romsa/ Tromsø, Suorttá/Sortland og Ánddaidsuollu/Andøy kommuner.

Samiske stedsnavn på skilt og kart

IBSS/NSR har siden tidlig på 1980-tallet arbeidet med å få samiske stedsnavn synliggjort i offentligheten i regionen vår. IBSS har siden 1991 arbeidet for at kommuner skal sidestille samiske stedsnavn på skilt, i tråd med Stadnamnloven av 1990/91.

Uttalelse fra årsmøtet i linnà ja biras sámiid Searvi (IBSS-NSR) 14.april 2011:

Årsmøtet i linna ja Biras Sámiid Searvi (IBSS-NSR) 14.april 2011 oppfordrer Narvik og Harstad kommuner til å sidestille de samiske navnene Áhkkanjárga og Hársttak med de norske navnene, i tråd med Stadnamnloven av 1990 § . Der stedsnavnene er i daglig bruk av folk på stedet skal de også brukes i offentlig sammenheng, på skilt, kart og registrer.

I OT. Prp. Nr. 66 (1988-89) Lov om stadnamn kap 2.2 står det følgende: ” For det første er stadnamna språklege minne som fortel om eldre tiders busetjing og arbeide på land og sjø. Dette gjeld både norske, samiske og finske stadnamn. Det må vera ei oppgåve for det offentlige å ta vare på dei som kulturminne. Ved fastsetjing av skriftforma må det takast omsyn til både einskap og konsekvens i denne delen av offentleg språkbruk og til dei språklige særdraga i landsdelar og språkområde. Skriftfestinga av stadnamn er såleis en del av rikets språkrøkt.”

Det er også naturlig at kommunehusene/rådhusene, og andre offentlige institusjoner skiltes på samisk med sine samiske stedsnavn Áhkkanjárga og Hársttak.

Det må være et mål at samiske stedsnavn tas i bruk i samsvar med lovverket. De samiske stedsnavna har i mange tilfeller eksistert lenge før de norske og er en del av røttene til et lokalsamfunn. De samiske stedsnavna er en viktig del av den felles kulturarven til lokalsamfunn og har krav på vern, på linje med andre kulturminner.

Manglende oppfølging av Stadnamnloven av 1990/91 i kommuner med samisk befolkning

IBSS-NSR er ikke fornøyd med at kommuner med samisk befolkning over 20 år etter at Stadnamnloven av 1990/91 tredde i kraft, ikke tar høyde for å gjøre positive vedtak om synliggjøring av samiske stedsnavn i tråd med lovens intensjoner og formål.

IBSS viser til Narvik bystyres behandling og endelig vedtak i sak 056/11 der Narvik bystyre ikke gjør et helhetlig positivt vedtak av samiske stedsnavn. De samiske stedsnavna som ble behandlet i sak 056/11 i Narvik var innstilt som følgende fra administrasjonen:

Tettstedet Beisfjord: Ušmá.

Tettstedet Fagernes: Čoalbmi.

Tettstedet Bjerkvik: Rahkka.

Bygda Vassdalen: Áravuopmi .

Grenda Kvanndalen: Luotnegohpi.

Vei- og adressenavn:

Vassdalsveien: Áravuomebálggis.

Sørsidveien: Dobealebálggis.

Elvemo: Bávttevuolbálggis.

Kvannadalveien: Gobebálggis

Det endelige vedtaket til bystyret avviser de samiske stedsnavna Ušmá , Čoalbmí, Rahkka og et samisk navn på Narvik (se sak vedlagt).

IBSS er selvsagt glad for at Narvik bystyre har vedtatt skrivemåten for *Áravuopmi og Luotnegohpi*, samt *vei og adressnavna* slik som det var foreslått fra administrasjonen etter navnekonsulentens tilrådning.

Når det gjelder navnet Narvik, var innstillingen fra administrasjonen : " *For bynavnet Narvik kommer forskrift om skrivemåten av stadnamn § 6 til anvendelse. Navnet Narvik er ettspråklig og Narvik kommune vedtar felles offisiell skrivemåte **Narvik** både norsk og samisk språk.*"

IBSS viser til at Várdobáiki samisk senter, som har sitt nedslagsfelt i regionen, har opprettet et stedsnavnsutvalg som har formell kompetanse i forhold til samisk språk og samiske stedsnavn i regionen. Stedsnavnsutvalget har foreslått navnet Áhkkanjárga sidestilt med det norske navnet Narvik. Også landsmøtet i NSR 3.-5. Sept 2010 og årsmøtet i IBSS 14.april 2011 foreslo navnet Áhkkanjárga sidestilt med Narvik, i tråd med Stadnamnloven § 3 "Der stedsnavnene er i daglig bruk av folk på stedet skal de også brukes i offentlig sammenheng, på skilt, kart og registrer"

IBSS mener at Narvik bystyre ikke har handlet i tråd med Stadnamnlovens ånd og intensjoner. Slik vi forstår Stadnamnloven har kommunene hjemmel til å fastsette skrivemåten for navna – men ikke hjemmel til å gjøre vedtak om hvorvidt de samiske navna skal tas i bruk eller ikke. De samiske stedsnavna er i daglig bruk av den samiskspråklige befolkningen i regionen. Narvik bystyre burde heller ha som visjon om at **flere** får muligheten til å ta det samiske navnet Áhkkanjárga i daglig bruk, noe synliggjøring av navnet på skilt gir muligheter for.

IBSS mener Narvik bystyre heller ikke har fulgt loverket i forhold til å innhente høringsuttalelser fra lokale instanser som f. eks sameforeninger og Várdobaiki stedsnavnsutvalg **før** saken ble fremlagt for bystyret. Narvik kommune har sendt melding om vedtak i etterkant, pr 03.08.11, og invitert oss til å rette klage til kommunene. Vårt brev er derfor også en klage til Narvik kommune.

IBSS tillater oss å be kulturminister Anniken Huitfeldt klargjøre for oss om rutiner og hjemmel i forvaltningen av lov om stadnamn. Vi ønsker å vite om ministeren skiller mellom *å ta i bruk* samiske stedsnavn og det *å fastsette skrivemåten* på de samiske stedsnavna.

Vi viser til Narvik bystyres vedtak i forhold til navnet Narvik ” *For bynavnet Narvik kommer forskrift om skrivemåten av stadnamn § 6 til anvendelse. Navnet Narvik er ettspråklig og Narvik kommune vedtar felles offisiell skrivemåte **Narvik** både norsk og samisk språk.*”

Vårt spørsmål er da om Narvik bystyre har hjemmel i forhold til loven å gjøre vedtak om at Narvik er ettspråklig og dermed vedtak om at et samisk navn på Narvik ikke skal tas i bruk.

Likestilling mellom samiske og norske stedsnavn – fortolkning av lovverket

Å ta i bruk de samiske stedsnavna på veiskilt, kart og registrer er viktige tiltak i forhold til samisk kulturvern. Sameloven §1 – 5 fastslår at samisk og norsk er likeverdige språk. Det skilles ikke mellom stedsnavn og andre samiske ord. Likestilling av samiske og norske ord følger direkte av loven, og etter IBSS sitt syn kan de ikke være gjenstand for avstemning.

Stadnamnloven likestiller norske og samiske stedsnavn, under forutsetning av at det samiske stedsnavnet benyttes av folk på stedet. Dette innebærer at der det samiske navnet benyttes av folk på stedet, er det likestilt med det norske. Etter IBSS sitt syn kan heller ikke de samiske stedsnavna gjøres til gjenstand for avstemning.

IBSS tolker det slik at systemet i Stadnamnloven er bygd opp slik at dersom det samiske stedsnavnet blir nyttet mellom folk på stedet, og skrivemåten er fastsatt etter loven, skal navnet benyttes av det offentlige, på kart, skilt, i register m.m., sammen med mulige norske navneformer.

Systemet i Stadnamnsloven synes også å være grunnlagt bl.a i kulturvern hensyn, og at språklige minoriteter som hovedregel skal ha rett til å få sine egne stedsnavn tatt i bruk.

I henhold til Sameloven og internasjonale konvensjoner har den samiske befolkningen rett til et tilstrekkelig kulturvern for bl.a å sikre språklig og kulturell utvikling på lik linje med øvrig befolkning. De samiske stedsnavna er en viktig del av den samiske kulturarven og har krav på vern, på lik linje med de norske stedsnavna. Den samiske befolkningen må ha rett i forhold til lovverket å få sine egne samiske stedsnavn tatt i bruk. Det bør og må være et mål for offentlige myndigheter å ta i bruk de samiske stedsnavna i henhold til lovverket.

Vi tillater oss å be Kulturminister Anniken Huitfeldt klargjøre for oss om fortolkningen av Stadnamnloven da det viser seg at forvaltningen av Stadnamnloven håndteres ulikt i kommuner.

Klage på vedtak i Narvik bystyre i sak 056/11

IBSS-NSR viser til fornyings-, administrasjons- og kirkeminister Rigmor Aasrud uttalelse til NRK Sápmi om at det er Kulturdepartementet som er klageinstans for språklovens og stedsnavnslovens bestemmelser (se saken:

http://www.nrk.no/kanal/nrk_sapmi/1.7694310)

IBSS tillater oss å be Kulturminister Anniken Huitfeldt om å klargjøre om vedtak i sak 056/11 i Narvik bystyre er i tråd med Stadnamnloven og forøvrig i tråd med Regjeringens handlingsplan for samisk språk – der samiske stedsnavn er eksempler på tiltak som styrker samisk språk.

Vi tillater oss å be ministeren tydeliggjøre overfor oss og Narvik bystyre om bystyret hadde hjemmel i lovverket til å avvise de samiske navna Ušmá/Beisfjord , Čoalbmi /Faqernes og Ràhkka/Bjerkvik, samt Áhkkanjárga/Narvik.

Mvh.

linnà ja biras sàmiid searvi / Hinnøy og omegn sameforening
v/Ann-Mari Thomassen, leder

Kopi:

Narvik kommune / Áhkkanjárga suohkan v/ ordfører Karen Kuvaas

Várdobáiki sámi báikenammalávdegoddi / samisk stedsnavnsutvalg v/ styreleder Olav Andersen og leder for stedsnavnsutvalget Gudmund Johnsen

Norgga Sámiid Riikasearvi/Norske Samers Riksforbund – NSR v/ leder Aili Keskitalo

Sámiid Álbmotlihttu / Samenes Folkeforbund – SFF v/ leder Odd Roar Strømme

Sámediggi/Sametinget v/rådsmedlem Vibeke Larsen

Ràhkka ja biras sàmiid searvi / Bjerkvik og omegn sameforening v/ leder Åge Nordkild

Fornyings-, administrasjons og kirkeminister Rigmor Aasrud

Statssekretær for same- og minoritetssaker Raimo Valle

Media

Vedlegg: Narvik bystyres vedtak i sak 056/11